

Isključivo ljudskih poslova VEĆ JE SADA MALO

NIKOLAS BADMINTON, JEDAN OD VODEĆIH SVJETSKIH FUTUROLOGA, 10. I 11. SVIBNJA U ZAGREBU

DARKO BIČAK
darko.bicak@poslovni.hr

Nikolas Badminton bit će jedna od zvijezda zagrebačke konferencije Future Tense u organizaciji Komunikacijskog laboratorija, koja se 10. i 11. svibnja održava u Muzeju suvremene umjetnosti. Glavni futurist i think tank lider Futurist.com-a, istraživač, producent medijskih sadržaja i savjetnik brojnih multinacionalnih organizacija poput Googlea, Microsofta, NASA-e, UN-a, Rolls Roycea, Heinekena... održat će predavanje na temu budućnosti tehnologije, a uoči dolaska u Zagreb neka svoja razmišljanja podijelio je i u razgovoru za Poslovni dnevnik.

KADA GOVORIMO O VAŽNIM TEMAMA, UZIMA LI FUTUROLOGIJA U OBZIR SAMO DOBROBIT ČOVJEKA I LJUDSKOG DRUŠTVA ILI JE NJEZIN FOKUS TAKODER USMJEREN NA RAZVOJ ORUŽJA I TEHNOLOGIJA UNIŠTENJA OPĆENITO? PRIJE GODINU DANA NE BISMO RAZGOVARALI O OVOJ TEMI, ALI S OBZIROM NA RAZORNI RAT U UKRAJINI I SVE ŠTO JE REČENO OD 24. VELJAČE PROŠLE GODINE, ZASTRAŠUJUĆI POTENCIJAL UNIŠTENJA LJUDSKE VRSTE NE ČINI SE TAKO NEZAMISLIVIM.

Proučavanje budućnosti može se primijeniti na mnogo područja života. Usredotočujem se na činjenicu kako mnoga područja utječu na društvo i čovječanstvo u cjelini. Duboko proučavam ekonomske pomake u moći, rast stanovništva, odnos vode, energije i hrane, klimatske promjene i održivost dok se suočavamo s manje stabilnim svijetom (u smislu sve toplijih ljeta, suša i nepovoljnih vremenskih obrazaca u jeseni, zimi i proljeću). Također, razmatram otpad koji bi se mogao opisati kulturnim artefaktom industrijskih revolucija kroz posljednjih 300 godina. Danas je težina otpada novih materijala (uglavnom plastike) dvostruko veća od svih živih sisavaca - moramo pronaći rješenja za okončanje naših rasipnih života i razmotriti učinkovitije načine recikliranja s obzirom na ubrzanje kružnog gospodarstva.

U kontekstu oružanih snaga vidjeli smo mnoga djela futurista i pisaca znanstvene fantastike koji pomažu vojsci da razmotri promjene. Primjeri se mogu vidjeti u Velikoj Britaniji, Francuskoj i Kanadi. Također se održava i "wargaming" tijekom kojeg se razmatraju budućni scenariji sukoba, ali i mirnodopskog vremena. Uvijek smo razgovarali o tome, a promatranje rata u Ukrajini izdvaja akciju od si-

gnala koji su mnogi pratili desetljećima - a sada je situacija postala stvarna.

Čovječanstvo doista ima nevjerojatan potencijal. Nažalost, na vlasti je previše egocentričnih i nesigurnih ljudi. To dovodi do rata, a ne do međusobne brige, suradnje i rješavanja sukoba.

JE LI MOGUĆE SPRIJEČITI ZLOUPORABU TEHNOLOGIJE U SMJERU UNIŠTENJA ČOVJEČANSTVA? TRENUTNO SMO SVJEDOCI DA SE ČAK I GENIJALNI IZUMI POPUT STARLINKA MOGU KORISTITI ZA POTREBE VOJNIH STRATEGIJA.

"Izum broda također je izum brodoloma.", rekao je Paul Virilio. Sve tehnologije, još od korištenja kremenja kao alata za rezanje stvari iz tadašnjeg ljudskog okruženja i pokretanje vatre, do korištenja društvenih medija za dezinformacije te infrastrukturne tehnologije kao što su Starlink, mogu imati različite svrhe. Moramo shvatiti da je način kojim se koristimo ovim nevjerojatnim darovima uistinu važan.

VOZILA S UMJETNOM INTELIGENCIJOM, KIRURZI ILI ČAK SUDOVI S UMJETNOM INTELIGENCIJOM... KADA MOŽEMO OČEKIVATI DA ĆEMO IH SMATRATI NORMALNIM ŽIVOTOM I HOĆEMO LI DOĆI DO TRENUTKA U KOJEM ĆEMO POČETI GOVORITI O PRELASKU CRVENE LINIJE MORALA?

Nisam siguran je li ovo razgovor o moralnom kontekstu umjetne inteligencije. To je razgovor o tome kako smo stvorili ljudske sustave koji su algoritamski i lako automatizirani. Moramo početi razmatrati nove načine rada između čovjeka i strojeva. Naši se poslovi razvijaju prema prioritetu onoga što je svojstveno čovjeku kao primjerice kreativnost, rješavanje problema i empatija prema drugima. Moramo redizajnirati poslove na način da oni omogućuju automatizaciju, dok je nemoralno vidjeti manjak brige i pažnje prema transformaciji. Ironično, to se odnosi i na nas, a ne samo na strojeve.

JE LI MOGUĆE DA UMJETNA INTELIGENCIJA ČINI VEĆINU MODERNIH POSLOVA SUIŠNIMA I KOJI POSLOVI MOGU BITI DOSTUPNI SAMO ČOVJEKU ČAK I NAKON 30, 50 ILI 100 GODINA?

Ako je posao algoritamski, tj. ako u njemu slijedite korake 1, 2, 3, a zatim 4 onda da, čini ih suvišnima. Okretanje hamburgera, vožnja taksijem, rad kao blagajnik u supermarketu, polaganje cigle na gradilištima, pisanje sadržaja za internetske stranice i za marketing itd. S tim da se ne radi o tome hoće li posao postati automatiziran, već kada će postati.

Nikolas Badminton održat će na konferenciji Future Tense predavanje o budućnosti tehnologije

Poslovi koji su "isključivo za ljude" danas se rijetko viđaju. Svi koristimo različite količine tehnologije. Umjetna inteligencija nije ta koja će zamijeniti poslove, već će to učiniti ljudi koji koriste umjetnu inteligenciju. Naša radna mjesta će se nastaviti razvijati, na što trebamo biti itekako spremni.

PRIJE OTPRILIKE 50 GODINA, KADA SU PRVI LJUDI KROČILI NA MJESEC, KOLONIZACIJA SVEMIRA BILA JE VAŽNA TEMA MEĐU ZNANSTVENICIMA, A NEKOLIKO SE DESETLJEĆA PREDVIĐALA KAO STVARNOST KOJA SE NAPOSJETKU IPAK NIJE DOGODILA. MOŽEMO LI OČEKIVATI DA ĆEMO SADA POSTIĆI TAKO VISOKU RAZINU TEHNOLOGIJE DA ĆE TO NAPOKON POSTATI STVARNOST?

Osnivanje kolonija na Mjesecu je vrlo, vrlo teško ostvarivo. Artemis i drugi programi stvorit će znanstvene misije i koristiti ljudima koji će tamo određeno vrijeme i živjeti. Ali, još dugi period vremena neće biti dobrih razloga za stvaranje velike populacije tamo - osim ako ne pronađemo nevjerojatne resurse prijeko potrebne nama na Zemlji. Čak i uz to, govorimo o desetljećima dok se neka značajna mogućnost za to ne pojavi. Na Marsu je 1000 puta teže organizirati slične misije. Trebali bismo prestati slušati milijardere koji razgovaraju o tim stvarima, a početi slušati znanstvenike i promišljati iz kojih bi se točno razloga u takvo što upuštali.

HOĆE LI BUDUĆNOST NA ZEMLJI DONIJETI GLAD I DISTOPIJSKO DRUŠTVO ISPUNJENO PRIVILEGIRANIM MANJINAMA S JEDNE STRANE, A GLADNOM I OBESPRAVLJENOM VEĆINOM S DRUGE STRANE, KAO ŠTO MOŽEMO VIDJETI U NEKIM POPULARNIM ZNANSTVENO-FANTASTIČNIM FILMOVIMA?

To vidimo već danas. Rat, porezi, kapitalizam, komunizam, pohlepa, imovinska nejednakost, industrijalizacija svakog dijela našeg svijeta i svega onog između uzrokovali su takvo nepovoljno stanje.

KAO FUTUROLOG, JESTE LI OPTIMISTIČNI U POGLEDU TEHNOLOGIJE I NJEZINIH CILJEVA? Ludo sam optimističan. Također sam svjestan koliko je teško izbjeći težinu našeg trenutnog industrijskog kompleksa. Zato su nam potrebni futurolozi u vladama i velikim poduzećima kako bi nam pomogli zamisliti što slijedi.

2
PUTA VEĆA JE DANAS KOLIČINA OTPADA OD TEŽINE SVIH ŽIVIH SISAVACA